

ПЕДАГОГИЧЕСКОЕ ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ КАК ОСНОВА АКТИВИЗАЦИИ СОВРЕМЕННЫХ ФОРМ ОБУЧЕНИЯ

В современных социокультурных условиях актуализируется проблема организации педагогического процесса посредством активного взаимодействия субъектов образования. Известно, что педагогический процесс осуществляется в системах «человек – человек», «человек – искусство – человек», «человек – техника – человек» и пр. Как дидактическая категория он есть способ организации образовательных отношений, заключающий в себе целенаправленный отбор и использование внешних и внутренних факторов развития участников педагогического взаимодействия.

Педагогическое взаимодействие зависит от педагогических отношений, классификацию которых приводит Г.К. Селевко.

Активное взаимодействие субъектов образовательного процесса означает опору на эмоции и подсознание, при этом активизируется восприятие, переработка, запоминание и применение информации. В связи с этим актуально рассмотрение проблем учебного диалога, интерактивности в организации дидактического процесса в школе. Групповое взаимодействие характеризуется тем, что группа по отношению к каждому ее члену заменяет весь окружающий мир, тем самым соблюдается принцип погружения в среду (языковую, культурную, учебную). Е.В. Коротаева отмечает, что смысл групповой работы заключается в том, что приобретаемый в специально созданной среде человек смог перенести опыт во внешний мир и успешно применить его.

Весьма продуктивно использование сегодня интерактивных средств и устройств, которые обеспечивают непрерывное диалоговое взаимодействие пользователя с компьютером. Истоки интерактивного обучения заложены в методах и приемах работы психотерапевтических групп: гештальт-группы, арт-терапии, группы встреч, психотренинги и пр. Интерактивное обучение изменяет привычные, транслирующие (придаточные) формы на диалоговые, основанные на взаимопонимании и взаимодействии.

К особенностям методической организации интерактивного обучения следует отнести: нахождение проблемной формулировки темы занятия; организацию учебного пространства, располагающего к диалогу; мотивационную готовность учащихся и педагога к совместным действиям в процессе познания; создание специальных ситуаций, побуждающих школьников к интеграции усилий для решения поставленной задачи; выработку и принятие правил учебного сотрудничества для школьников и педагога; использование «поддерживающих» приемов общения; оптимизацию системы оценки процесса и результата совместной деятельности; развитие общегрупповых и межличностных навыков анализа и самоанализа.

Указанные подходы позволяют определить интерактивное обучение как специально организованный процесс познания, основанный на диалоговых формах взаимодействия участников образовательного процесса.

В школьной практике имеет место использование отдельных форм нетрадиционного обучения: дискуссий, игр-тренингов, «эстафеты эрудиции», ролевой, деловой, имитационной, операционной игр и пр.

Дискуссия – это форма занятий, формирующая культуру ведения научного спора по правилам, когда решаются отдельные проблемы.

Дискуссія має на меті розвиток у школярів здатності грамотно висловлювати та захищати свою точку зору, реалізувати здатності до логіки та аргументації, виробити терпіння та повагу до думки інших учасників дискуссії.

Ігри-тренінги – форма психолого-педагогічного взаємодіяння, при якій учасники виконують навчальну роботу у формі ігрової діяльності, що сприяє актуалізації та розширенню їх суб'єктивного досвіду.

Впровадження різноманітних форм інтенсивного та ефективного педагогічного взаємодіяння передбачає опору на гуманістичну спрямованість, творчість, діагностичність, опережувальний характер взаємодіяння, рівність у спілкуванні та партнерство у діяльності. Все це вимагає від педагога особливих відповідальностей та прийняття зобов'язань щодо активізації та актуалізації процесу навчання, розширення можливостей учасників, що дозволяє застосовувати результати навчального процесу у щоденному мисленні та поведінці.

Ж.І. Онищенко

СУТНІСТЬ ПЕДАГОГІЧНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ В ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ ПЕРЕГЛЯДОВОГО ЧИТАННЯ УЧНІВ СЕРЕДНЬОЇ ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОЇ ШКОЛИ

Останнім часом в українській педагогіці широко використовується поняття "педагогічної технології". Технологія навчання пов'язана з науковим підходом до того, як навчати: на основі яких принципів, методів та засобів навчання, якою повинна бути організація навчання, щоб досягти найкращого педагогічного ефекту в конкретних умовах. У процесі викладання іноземних мов педагогічна технологія забезпечує ефективне оволодіння учнями всіма видами мовленнєвої діяльності, як цього вимагає програма для середніх шкіл.

В останні роки значно збільшився обсяг інформації, що надходить до нас по радіо, телебаченню і особливо у зв'язку з поширенням інформаційно-комп'ютерних і телекомунікаційних технологій. У великій масі інформації учням потрібно навчитися знаходити необхідні об'єкти для читання, відрізнити головне від другорядного. У таких умовах великого значення набуває такий вид читання, як переглядове читання, що дозволяє вирішити завдання оперативної обробки друкованих матеріалів у обмежений термін. Цей вид читання озброює учнів прийомами обробки інформації, володіння якими необхідне для вирішення цілого ряду пізнавальних завдань, що виникають у процесі здійснення учнями самостійної пізнавальної діяльності.

Необхідність удосконалення методики навчання читання підкреслюється багатьма вченими і обумовлена недостатнім рівнем розвитку цього комунікативного вміння у значній частині випускників середніх шкіл [1; 2; 3]. Як показує практика роботи, багато учнів часто не справляються з необхідним обсягом читання, не укладаються в нормативи часу і стикаються з багатьма труднощами при читанні. Серед головних недоліків можна виділити: фонетизація читання (звичка вимовляти кожне слово вголос або проговорювати текст про себе); малий кут зору (ділянка тексту, що сприймається оком при фіксації зору); регресії (зворотний рух